

Затверджено

« » 2024р.
Директор ЦПРПП м. Києва

Затверджено

« » 2024р.
Директор ТОВ «Генеза»

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації вчителів мистецької освітньої галузі за новим Державним стандартом базової середньої освіти (освітня програма дистанційного курсу)

Програму підвищення кваліфікації вчителів мистецької освітньої галузі закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Концепції Нової української школи, Державного стандарту базової середньої освіти.

Програма відповідає вимогам постанови КМУ від 21.08.2019 № 800 «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників».

Київ
2024-2025

Назва: «НУШ 5-6, 7-9 класи: сучасні тенденції та нові освітні технології у викладанні мистецької галузі»

Напрямок: підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю: 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво), галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Вид послуги: курси (за програмою підвищення кваліфікації)

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна

Платформа:

Розробники: *Олена Василівна Гайдамака*, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, авторка державних стандартів освіти, навчальних програм, підручників і посібників для початкової, базової та старшої школи, авторка модельної навчальної програми «Мистецтво.7-9 класи (інтегрований курс)» .

Наталія Андріївна Лемешева, методист предметів мистецької освітньої галузі лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти Черкаської обласної ради», авторка підручників і посібників для початкової і базової школи, авторка модельної навчальної програми «Мистецтво.7-9 класи (інтегрований курс)».

Сергеева Наталія Вікторівна, аспірантка Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України, головний редактор видавництва Генеза

Пояснювальна записка

Освітня програма підвищення кваліфікації вчителів мистецької освітньої галузі за новим Державним стандартом базової середньої освіти (далі - Освітня програма) розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 року № 904 та враховує основні положення Законів України «Про освіту» (від 05.09.2017 р. №2145-VIII) та «Про повну загальну середню освіту» (від 16.01.2020 №463-IX); розпоряджень Кабінету Міністрів України: Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (від 14.12.2016 № 988-р.), постанов Кабінету Міністрів України: «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» (від 30.09.2020 № 898), «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників» (від 27.12.2018 р. №1190) та «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (від 21.09.2018 №800)

Актуальність програми підвищення кваліфікації полягає в оновленні, розвитку професійних компетентностей вчителів мистецької освітньої галузі щодо реалізації положень концепції «Нова українська школа».

В умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти в межах циклу предметного навчання вчителів мистецтва (музичного мистецтва, образотворчого мистецтва) закладу загальної середньої освіти має бути готовим до ефективної комунікації з учасниками освітнього процесу, вибудовувати партнерські стосунки на основі комфортної і конструктивної фахової комунікації; створювати безпечне, комфортне, розвивальне освітнє середовище та організувати ефективну роботу в ньому з використанням сучасних освітніх та цифрових технологій.

Мета: професійний розвиток вчителів мистецтва (музичного мистецтва, образотворчого мистецтва) відповідно до державної політики у галузі освіти та

реалізації Державного стандарту базової середньої освіти в межах циклу предметного навчання.

Основні завдання:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей вчителів закладів загальної середньої освіти, необхідних для реалізації Державного стандарту базової середньої освіти в межах циклу предметного навчання;
- розвивати професійні компетентності вчителів, які навчають предмети (інтегровані курси) мистецької освітньої галузі закладів загальної середньої освіти з методики навчання та педагогіки мистецтва;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей вчителів закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити професійні вміння вчителів мистецтва закладів загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів реалізації Державного стандарту базової середньої освіти в межах циклу предметного навчання;
- поглибити й розширити теоретичні знання педагогічних працівників в частині фахового і психолого-педагогічного їх упровадження в освітній процес

Особливості організації освітнього процесу за Освітньою програмою:

вивчення деяких питань модулів, окремих тем, послідовність вивчення, загальна кількість годин на вивчення тем можуть бути зміненими, окремі питання тем Освітньої програми можуть бути перенесені в інші теми в залежності від загальної концепції робочої програми навчання. Очікувані результати навчання можуть різнитися залежно від кваліфікаційної категорії та педагогічного досвіду слухачів. Теоретична складова Освітньої програми може бути реалізованою через лекції/відеолекції/вебінари/відеоконференції тощо. Практична складова - через практикуми/навчальні тренінги/семінари/майстер-класи тощо. Навчальні заняття в синхронному режимі при дистанційній формі навчання проводяться з

використанням спеціального програмного забезпечення для проведення вебконференцій з обов'язковою участю слухачів. Інші види занять в асинхронному режимі проводяться в різних форматах.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу: комп'ютерна техніка (комп'ютер, вебкамера, мікрофон або ноутбук), доступ до швидкісного інтернету, дистанційна платформа суб'єкта підвищення кваліфікації, програмне забезпечення для проведення відеоконференцій.

Загальні очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері загальної середньої освіти щодо викладання предметів та курсів мистецької освітньої галузі;
- сутності Концепції «Нова українська школа» та основних ідей, принципів побудови Державного стандарту базової середньої освіти в межах циклу предметного навчання;
- структури та змісту Типової освітньої програми та освітньої програми закладу освіти, типового навчального плану та робочого навчального плану, модельної навчальної програми та навчальної програми закладу освіти;
- сучасних тенденцій розвитку педагогіки мистецтва, шкільної мистецької освіти;
- планування освітньої діяльності в закладі загальної середньої освіти;
- академічної свободи вчителя в організації освітнього процесу;
- академічної доброчесності

Уміння:

- організувати освітній процес предметів і курсів мистецької освітньої галузі відповідно до вимог законодавства;
- визначати предметний зміст навчання предметів і курсів мистецької освітньої галузі та послідовність його опрацювання з урахуванням вимог

Державного стандарту базової середньої освіти, Типової освітньої програми для 5-6, 7-9 класів закладів загальної середньої освіти, модельних навчальних програм, попередніх результатів навчання здобувачів освіти, їх освітніх потреб;

- формувати в учнів та учениць під час навчання предметам і курсам мистецької освітньої галузі ключові компетентності та наскрізні вміння, спільні для всіх компетентностей;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді під час навчання предметам і курсам мистецької освітньої галузі в циклі предметного навчання базової середньої освіти.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- пріоритетність ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів та учениць;
- базування освіти на національно-патріотичних та демократичних цінностях (патріотизм, відповідальність за долю держави, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05

Професійні компетентності:

A1 Мовно-комунікативна компетентність (A1.1, A1.2, A1.3, A1.4);

A2 Предметно-методична компетентність (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.6, A2.7);

A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.1, A3.2, A3.3);

Б1 Психологічна компетентність (Б1.1, Б1.2, Б1.3, Б1.4);

Б2 Емоційно-етична компетентність (Б2.1, Б2.2, Б2.3);

Б3 Компетентність педагогічного партнерства (Б3.1, Б3.2, Б3.3);

В1 Інклюзивна компетентність (В1.1, В1.2, В1.3);

В2 Здоров'язбережувальна компетентність (В2.1, В2.2, В2.3, В2.4, В2.5);

В3 Проектувальна компетентність (В3.1);

Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2);

Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2);

Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3);

Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3);

Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2);

Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)

Очікувані результати: Удосконалення загальних та професійних компетентностей.

Зміст освітньої програми

№ з/п	Освітній компонент (модуль, тема)/спікер	Засоби провадження			
		Кількість годин			
		лекційні	семінарські	практичні	усього
1.	Модуль 1. Психолого-педагогічна та інклюзивна компетентність вчителя мистецької галузі	2	2	2	6

1.1.	Вікові особливості підліткового віку: розвиток особистості, кризові періоди, пізнавальна діяльність	1			1
1.2.	Психологічні основи безконфліктної педагогічної взаємодії з підлітками	1			1
1.3.	Забезпечення рівного доступу до мистецької галузі учнів 5-9 класів НУШ	1			
1.4	МЕТОДИКА М. БУРКХАРДА «GUITAR COLOUR SYSTEM» ЯК ОДНА ІЗ СИСТЕМ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПІСОЧНОЇ АНІМАЦІЇ ЯК АРТТЕРАПЕВТИЧНОГО МЕТОДУ НА ЗАНЯТТЯХ З ДІТЬМИ	1			
2.	Модуль 2. Фахово-методична компетентність				22
2.1.	Загальний огляд освітньої галузі крізь призму планування педагогічної діяльності	1		1	2

2.2.	Підручник “Мистецтво” - дієвий інструмент опанування учнями мистецьких компетентностей. Розвиток дослідницьких умінь учнів базової школи через зміст підручника.	1		1	2
2.3.	Реалізація компетентнісного підходу у підручниках та на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» в 5-7 класах НУШ	2			2
2.4.	Реалізація інтегративного підходу у навчанні мистецтву на рівні базової середньої освіти відповідно до МНП для 7-9 класів	2			2
2.5.	Тренди сучасної освіти: чому і як потрібно навчати мистецтву школярів на основі реалізації діяльнісного підходу	2			2
2.6.	Розвиток творчості, ініціативності у різних видах практичної мистецької діяльності	1		1	2

2.7.	Використання цифрових додатків і сервісів у навчанні мистецтву	1		1	2
2.8	Вектори викладання і навчання мистецтву підлітків на основі цінностей.	2			2
2.9	Особливості комплексного застосування методів і прийомів інтерпретації й аналізу творів мистецтва.	1		1	2
2.10	Універсальний дизайн освітнього середовища для навчання інтегрованому курсу «Мистецтво	1		1	2
2.11.	Як гармонізувати між собою групи результатів навчання і критерії оцінювання в освітній галузі	1		1	2
2.12	Планування оцінювання учнів та учениць 7-9 класів з предметів та інтегрованих курсів мистецької освітньої галузі	1		1	2

3.	Модуль 3. Рефлексивно- підсумковий			1	1
3.1.	Діагностування результатів навчання			2	2
	Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС			30 год/або 1 год ЄКТС	

Рекомендовані джерела

1. Максименко Д. Психологічні особливості криз підлітка. Київ: Центр учбової літератури, 2020. с. 200.
2. Максименко Д. Якщо підлітку важко навчатись у школі. Практична психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2022. с. 142.
3. Руденко І.М. Психологічні техніки емоційної саморегуляції для учасників освітнього процесу в умовах Нової української школи: посібник. Черкаси: КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2022. с. 57.
4. Ферерро Б. Час дорослішання. Про виховання підлітків. Київ: Свічадо, 2020. с. 192.
5. Гірник А. М. Основи конфліктології. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 222 с.
6. Корнєв М. Н., Коваленко А. Б. Соціальна психологія: підручник. Київ: видавничий дім «КМ Академія», 1995. 304 с.
7. Орлянський В. С. Конфліктологія: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 160 с.
8. Прибутько П. С., Михайленко Р. В., Дубчак Л. М. Конфліктологія: навчальний посібник. Київ: КНТ, 2010. 136 с.
9. Абетка інклюзивності і толерантності: науково-популярне видання ІГО «Соціальна синергія». Київ: Видавництво «Теза», 2020. 30 с. URL: <https://bit.ly/3FQSmDs>

10. Аксініна І., Войтанішек О., Саніна О. Педагогічний коучинг: новація в шкільному менеджменті. *Директор школи*. Київ: Шкільний світ, 2018. № 23-24. С. 10-20.
11. Бахтіна Г. П. Інформатизація суспільства та проблема «кліпового мислення». URL: <http://kpi.ua/1102-7>.
12. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. *Рідна школа*. 2011. №8-9. С. 9-14.
13. Богосвятська А., Кудрик Л. Комунікативна компетентність педагога-коуча. *Зарубіжна література в школах України*. 2020. № 4. С. 12-17.
14. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / За наук. ред. О.І.Пометун. Харків, 2007. 190 с.
15. Глузман О. В. Базові компетентності: сутність та значення в життєвому успіху особистості. *Педагогіка і психологія : Вісник НАПН України*. 2009. № 2 (63). С. 51-60.
16. Гондарева Г. В. Концепція розвитку емоційного інтелекту старшокласників у навчально-виховному процесі. *Таврійський вісник освіти*, 2013. № 2. С. 260-264.
17. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с. (Серія «Саморозвиток»).
18. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. *Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ: матеріали наук.-практич. конф.* URL: <http://conf.zippo.net.ua/?p=79>
19. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
20. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник, 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.
21. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків : Вид. група «Основа». Серія «Золота педагогічна скарбничка». 2009. 176 с.
22. Зеленська Л. Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). *Молодь і ринок*. № 9 (195). 2021 С. 16-20. 28.
23. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / Авт. укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : АПН, 2002. 136 с.

24. Ісаєва Г. Метод проєктів – ефективна технологія навчання. Підручник для директора. Київ : Плеяди. №9-10. 2005. С.4-10.
25. Коберник О. М. Проєктивна педагогіка і національна школа. *Шлях освіти*. 2006. № 7. С. 7-9.
26. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>. Дата перегляду: 30.11.2022.
27. Козира В.М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навч.-метод. посіб. для вчителів. Тернопіль: ТОКІППО, 2017. 60 с.
28. Комаровська О. А. Художнє пізнання та емоційний інтелект особистості: точки перетину в контексті мистецької освіти. Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. Зб. наук. праць Уманського державного пед..унту ім. Павла Тичини. 2020. - № 1(3), ч.2. – С. 71-78.
<http://ppsh.udpu.edu.ua/article/view/204295>
29. Комаровська О.А. Мистецька подієвість освітнього середовища в контексті художніх цінностей особистості. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. 2020. Вип. 24. Кн.1. С.252-270.
<https://lib.iitta.gov.ua/727320/>
30. Комаровська О. А., Просіна О.В. Мистецька освіта: вектори реформування. Вісник НАПН України, 2020, 2 (1). URL: <http://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/issue/view/2>
31. Комаровська О.А., Миропольська Н.Є, Ничкало С.А. Оптимізація методичного забезпечення уроків мистецтва в загальноосвітній школі: Методичні рекомендації. Кропивницький: Імекс-ЛТД , 2018. 88с.
<https://lib.iitta.gov.ua/711638/>
32. Комаровська О.А., Миропольська Н.Є. , Ничкало С.А., Руденко І.В. Виховання художніх цінностей учнів в освітньому середовищі закладу загальної середньої освіти: методичний посібник / За ред . О.А.Комаровської. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 179с. (7 д.а.). URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/729236>